

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

Dienstbaarheid uit eigenbaat : regenten in het makelaarsstelsel van stadhouder Willem III tijdens het Utrechts regeringsreglement, 1674-1702

Wilders, P.C.

Publication date
2010

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Wilders, P. C. (2010). *Dienstbaarheid uit eigenbaat : regenten in het makelaarsstelsel van stadhouder Willem III tijdens het Utrechts regeringsreglement, 1674-1702*.

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	6
HET STADHOUDERLIJK MAKELAARSSTELSEL	8
REGENTEN ONDER STADHOUDERLIJK BEWIND	13
BENADERING EN BRONNEN	16
PROLOOG	21
FACTIES TIJDENS DE STICHTSE WETSVERZETTING VAN 1674	23
DIEPGEWORTELTE FACTIETEGENSTELLINGEN	24
VERZET TEGEN ‘VERRADERLIJKE EN LAFHARTIGE’ REGENTEN	29
OPROEP TOT VERANDERING VAN HET BESTUUR	35
STRIJD OM DE BESTUURSAMBTEN	40
CONCLUSIE	45
HET UTRECHTS REGERINGSREGLEMENT	47
DE POLITIEKE AMBITIES VAN WILLEM III	48
BESTUURSREGELS EN KWALITEITSEISEN IN HET GEDRANG	56
DE POSITIE VAN NIEUWKOMERS	61
CONCLUSIE	65
STICHTSE CONTACTEN MET WILLEM III	66
HOFLEVEN OP EN ROND SOESTDIJK	67
ORANJES CONTACT MET DE UTRECHTSE ELITES	71
GINKELS POSITIE AAN HET HOF	76
TOEGANG VIA HOVELINGEN	80
CONCLUSIE	85
AMERONGEN – DE AFWEZIGE MAKELAAR	87
AMERONGENS MACHTSPOSITIE	88
CORRESPONDEREN MET HET ORANJEHOF	93
TURNOR ONDERHOUDT AMERONGENS CONTACTEN	98
VERTEGENWOORDIGD IN DE BESTUURSCOLLEGES	103
CONCLUSIE	109
DIJKVELD – DE BURGERLIJKE CREATUUR	110
DE OPKOMST VAN DIJKVELD	111
HET VORMEN VAN EEN FACTIE	114
DIJKVELDS OPTREDEN IN DE BESTUURSCOLLEGES	119
FAMILIEBELANGEN IN EEN POLITIEKE AFREKENING	123
CONCLUSIE	126

BESLUITVORMING TEN DIENSTE VAN DE STADHOUDER	128
ORANJES INVLOED OP DE BESTUURSCOLLEGES	129
HET VERLOOP VAN DE BESLUITVORMING	131
TEN DIENSTE VAN DE STADHOUDERLIJKE REGERING	136
GRENZEN AAN DE DIENSTBAARHEID AAN ORANJE	140
CONCLUSIE	146
HET STICHT IN DE PERIODE 1688-1702	147
STICHTSE CONTACTEN MET DE STADHOUDER-KONING	148
DIJKVELDS GREEP OP DE AMBTENBEGEVING	152
DE WANKELE POSITIE VAN AMERONGEN	156
DE MACHT VAN REGENTEN AAN BANDEN	163
CONCLUSIE	166
EPILOOG	168
CONCLUSIE	170
DE PRAKTIJK VAN HET STADHOUDERLIJKE MAKELAARSSTELSEL	170
DIENSTBAARHEID UIT EIGENBAAT	173
SAMENVATTING	178
STICHTSE POLITIEKE VERHOUDINGEN, 1674-1702	179
CONCLUSIES	183
SUMMARY	185
THE BALANCE OF POWER IN THE PROVINCE OF UTRECHT, 1674-1702	186
CONCLUSIONS	190
DANKWOORD	192
BRONNEN	193
PRIMAIRE BRONNEN	193
GEDRUKTE BRONNEN	193
LITERATUURLIJST	196
NAMENREGISTER	206